

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	G.M. Mulders	Datum	8 mei 2018
Doorkiesnummer	030 – 28 67304	Ons kenmerk	080520185270146//GM
E-mail	gabie.mulders@utrecht.nl	Onderwerp	Stand van zaken het Nieuwe Zandpad
Bijlage(n)		Beleidsveld	Prostitutie
Uw kenmerk			
Uw brief van			

Geachte leden van de raad,

Op 16 februari en 24 april 2018 hebben wij u per brief geïnformeerd over de uitkomst van de tenderprocedure voor de ontwikkeling van het Nieuwe Zandpad. Dat moet een plek worden waar sekswerkers zelfstandig en veilig hun beroep kunnen uitoefenen. In de brief van 24 april jl. hebben wij u laten weten dat de partij die als tweede is geëindigd, zich heeft teruggetrokken uit de tender. Nu moeten wij u tot onze spijt mededelen dat ook de partij die als eerste is geëindigd van haar plan afziet. Voorts heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vandaag haar besluit gepubliceerd om de verwerking van bijzondere persoonsgegevens van sekswerkers door de gemeente Utrecht onrechtmatig te verklaren. Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen.

Tender

De gemeente heeft een plek vrijgemaakt vlakbij het oude Zandpad waar ruimte is voor commerciële partijen die de werkruimten bouwen en verhuren aan exploitanten van raamprostitutie, of deze zelf exploiteren. Op basis van de inschrijvingen op een openbare tender is het project aan twee marktpartijen voorlopig gegund. De partij die zich nu terugtrekt, geeft als belangrijkste reden dat zij zich niet kan vinden in de onzekerheden die samenhangen met de Wet Bibob. De partij vindt bij nader inzien het risico te groot dat zij, als het Nieuwe Zandpad in bedrijf is, op basis van de Bibob-clausule de huurovereenkomst met een of meer exploitanten tussentijds moet beëindigen, en dat het Nieuwe Zandpad dan geheel of gedeeltelijk wordt gesloten. De partij wil meer zekerheid over wat dit scenario betekent voor haar investering en vastgoed. Voor de gemeente is het Bibob-instrument (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) één van de belangrijkste waarborgen om te komen tot een schone en veilige prostitutiezone. De gemeente wil zich niet op voorhand vastleggen op vergoedingen of overname van het vastgoed indien er tijdens de looptijd van het contract een negatieve uitkomst komt van een Bibob-onderzoek.

De Wet Bibob maakt het mogelijk om te voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert. De gemeente kan de huur- en opstalovereenkomst opschorten, ontbinden of beëindigen als een Bibob-onderzoek tot een negatief oordeel leidt of de huurder weigert om mee te werken aan een Bibob-onderzoek. Gelet op het streven naar schone en veilige raamprostitutie voert de gemeente een Bibob-onderzoek uit voordat het Nieuwe Zandpad definitief wordt gegund. Als daartoe aanleiding is, kan ook gedurende de looptijd van de overeenkomst onderzoek worden gedaan. Voordat de huur wordt opgezegd moet zijn aangetoond dat met de vastgoedtransactie waarop het onderzoek betrekking heeft, criminele activiteiten worden gefaciliteerd. Het proces kent belangrijke rechtswaarborgen. Zo

kent de wet een zienswijzenprocedure en staat er altijd een gang naar de rechter open. In de overeenkomst is opgenomen dat indien de huurovereenkomst moet worden beëindigd, de investeerder en de gemeente overleggen over het vervolg. Dit heeft de partij er niet van weerhouden zich terug te trekken uit de tenderprocedure.

Uitgangspunt bij de ontwikkeling en de exploitatie van het Nieuwe Zandpad is dat er geen concessies worden gedaan aan de principes van schone en transparante raamprostitutie. Bovendien kan de gemeente de uitgangspunten van de tender niet wezenlijk veranderen. De gemeente zou hiermee de andere partijen benadelen.

Investeerder: hoe verder?

Nu beide partijen zich hebben teruggetrokken is deze (derde) tenderprocedure formeel afgesloten. De gemeente heeft contact gehad met de als tweede geëindigde partij, met de vraag of zij in de situatie die nu is ontstaan alsnog haar plan wil realiseren nu de eerste 32 werkruimten vanaf de Vecht beschikbaar zijn. Deze partij heeft gisteren aangegeven dit niet te willen doen omdat ze op dit moment niet als enige een start wil maken op het Nieuwe Zandpad zonder duidelijkheid over het vervolg. Zoals wij in de brief van 24 april jl. hebben gemeld, voeren we nog oriënterende gesprekken met andere partijen. Sommige daarvan hebben eerder interesse getoond maar hebben zich uiteindelijk niet ingeschreven voor de tender. De gesprekken vinden deze maand plaats, rekening houdend met de actualiteit.

Ontwikkelingen registratie

In de Utrechtse APV is een registratieplicht voor raamprostitutees opgenomen. Kort samengevat houdt de registratieplicht in dat in Utrecht uitsluitend sekswerkers die beschikken over een geldige registratie (lees: vergunning) mogen werken in de raamprostitutie. De registratieplicht vormt een belangrijke barrière tegen mensenhandel en uitbuiting van sekswerkers. Registratie stelt de gemeente bovendien in staat om goed toezicht te houden en het registratiegesprek is een contactmoment in het kader van dienst- en hulpverlening.

Voor deze registratie worden bijzondere persoonsgegevens – dat zijn gegevens over gezondheid (kenmerken van fysiek geweld), dat de persoon sekswerker is van beroep en het land van afkomst van de sekswerker – verwerkt. Hiervoor is toestemming van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) nodig. De burgemeester heeft de voorgenomen verwerking van deze persoonsgegevens gemeld bij de AP, die hierop heeft besloten de verwerking onrechtmatig te verklaren en geen ontheffing te verlenen.

De privacy van sekswerkers is een groot goed. Tegelijk doet de gemeente er alles aan om aan het Nieuwe Zandpad een veilige en schone prostitutiebranche te realiseren. Delicten als mensenhandel en uitbuiting zijn gericht tegen personen. Om hen adequaat te kunnen beschermen, is het nodig te weten wie er aan het Nieuwe Zandpad werken en is verwerking van bijzondere persoonsgegevens in onze optiek noodzakelijk. Indien registratie niet meer mogelijk is, worden de mogelijkheden voor de preventie van misstanden beperkt.

In beroep

De burgemeester heeft daarom besloten om in beroep te gaan tegen het besluit van de AP. In beroep zal de gemeente onder meer aanvoeren dat in het regeerakkoord is vastgelegd dat het wetsvoorstel 'regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche' wordt aangepast. In het regeerakkoord staat dat het kabinet van plan is alle vormen van bedrijfsmatige seksuele dienstverlening vergunningplichtig te maken. Ook de G4-gemeenten en de rapporteur en Taskforce Mensenhandel dringen erop aan dat verwerking van persoonsgegevens mogelijk wordt gemaakt in de nieuwe wetgeving. Daarnaast heeft de AP een wettelijke mogelijkheid om van haar gedragslijn af te wijken en ontheffing te verlenen als de uitspraak onevenredig hard uitpakt voor – in dit geval – de sekswerkers in de toekomstige raamprostitutie in Utrecht. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens is bedoeld om zware persoonsdelicten tegen te gaan. De AP heeft voldoende aanleiding om haar wettelijke mogelijkheden te benutten, en de burgemeester zal de rechter vragen zich hierover uit te spreken.

Burgemeester en Wethouders

Datum 8 mei 2018
Ons kenmerk 080520185270146//GM

Tenslotte

Het college is zich ervan bewust dat deze ontwikkelingen niet bijdragen aan een gunstig klimaat voor de spoedige terugkeer van schone en transparante raamprostitutie in onze stad. Ze hebben vooral gevolgen voor de sekswerkers die in Utrecht aan de slag willen en voor wie nog geen uitzicht is op een werkplek aan het Nieuwe Zandpad.

Het college realiseert zich dat prostitutie een legaal beroep is, maar normalisering van de branche is nog niet overal een feit. Heersende stigma's leiden ertoe dat sekswerkers en klanten anoniem willen blijven. Dat maakt de branche kwetsbaar voor criminele invloeden. Reguliere partijen als grote bouwers en banken zijn nog steeds niet bereid om zich in deze branche te begeven. Als overheid werpen wij barrières op tegen uitbuiting van sekswerkers. Dat doen we door voorwaarden te stellen aan investeerders en exploitanten, die zijn gericht op het realiseren van schone en transparante raamprostitutie zodat de kans op misbruik van sekswerkers wordt verkleind.

Het (nieuwe) college zal zo spoedig mogelijk voorstellen doen aan de gemeenteraad voor het vervolg.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,